

ZPRAVODAJ

obce Mrsklesy

Čtvrtletník
ročník 11
číslo 43/2020
podzim
zdarma

Vážení spoluobčané,

Je to více jak půl roku, co musíme respektovat různá opatření proti šíření pandemie Covid-19. Doba dovolených a školních prázdnin je za námi a jsem velice rád, že nikdo z našich občanů se snad zatím tímto onemocněním nenakazil. Jsme ale i nadále vystaveni riziku této nákazy, a proto prosím zůstaňme ohleduplní ke svému okolí a dodržujme nařízení hygieniků. Obec Mrsklesy má k dispozici dostatek dezinfekčních prostředků a ústních roušek. Pokud někdo nezbytně potřebuje tyto hygienické prostředky, nechť kontaktuje obecní úřad. Především našim seniorů a osamoceným osobám jsme stále připraveni zajistit drobné služby, jako nákup potravin a léků, dovoz oběda, případně zajistit kontakt s lékařem. Z důvodu přetrvávající hrozby možné koronavirové nákazy prozatím neplánujeme obnovení pravidelných schůzek seniorů.

Pozitivní zprávou je, že se po více jak třech letech podařilo získat dotaci na venkovní herní prvky pro vybavení příchodí plochy ke sportovnímu areálu. Obdrželi jsme dotaci ve výši 442 853 Kč, což je 70 % z celkově uznatelných nákladů. Určitě budou potěšeny jak malé tak i starší děti a lavičky ve stínu stromů poskytnou příjemnou zastávku k odpočinku nám všem. K realizaci této investice byla na základě nabídek vybrána firma HRAS – zařízení hřišť, s.r.o. Termín dokončení je stanoven na květen 2021 s předpokladem, že realizace bude ještě do konce tohoto roku. A další dobrou zprávou je, že proběhla výměna 24 ks nejstarších svítidel veřejného osvětlení za nové LED svítidla a to v ulici od OU směrem k Rudolfovi, a dále od křižovatky směr skládka k podporovanému bydlení pro seniory.

Začíná podzimní čas, který částečně omezí venkovní sportování, a proto je vhodné využít k některým sportům náš kulturní dům. Již 7. září bylo zahájeno první pravidelné využití kulturního domu, kterým je cvičení pro ženy - koná se každé pondělí od 18:30 do 19:30 hodin. Byl bych velice rád, kdyby si zájemci o pravidelný pronájem sálu ke sportování s časovým předstihem objednali požadované termíny a časy.

Opětovné fungování sportovně turistického kroužku bude zahájeno 7. října 2020 a od této chvíle jej povede placený lektor. Přestože kroužek bude mít možná trochu jinou podobu než v minulosti, děti budou mít opět možnost pravidelně se scházet a smysluplně využít svůj volný čas.

Je září, první měsíc školní docházky mají děti téměř za sebou a já jim přeji, aby už nic nenarušilo jejich vzdělávání, a aby mohly navštěvovat svoji školu a potkávat se s kamarády. Přeji nejen dětem, ale i rodičům úspěšný školní rok 2020/2021.

Petr Stratil, starosta

Společenská kronika

Narodili se

Terezie Šustková

At' se Ti mezi námi líbí a máš spokojený život.

INFORMACE Z OBCE

PLATBA STOČNÉHO

Připomínáme splatnost poplatku za stočné 7/2019-6/2020, který je stanoven do 31. 10. 2020. Kdo ještě takto neučinil, tak prosím nejprve předejte obecnímu úřadu doklad o množství odebrané vody, nebo sdělte, že pro vás platí směrné číslo a na jeho základě vám bude vypočtena suma k platbě.

SVOZ VELKOOBJEMOVÉHO A NEBEZPEČNÉHO ODPADU

V kalendáři svozu odpadů na rok 2020 je uveden termín svozu velkoobjemového a nebezpečného odpadu na sobotu 10. října. Z důvodu koronaviru nastal posun termínu svozů a původní datum prozatím svozová firma nemůže potvrdit. Rozhodně bude uskutečněn a veřejnost bude včas informována prostřednictvím plakátků a hlášením místního rozhlasu.

TENISOVÁ HALA

Z důvodu vysoké finanční náročnosti na vybudování a následný provoz nafukovací tenisové haly, v poměru s malým využitím místními občany, nebyla tato stavba zastupitelstvem podpořena.

LEGISLATIVNÍ ZMĚNY V ODPADOVÉM HOSPODÁŘSTVÍ

Odpad a jeho náklady na likvidaci nás občany obce, v jejímž katastru je skládka, příliš netrápí, snad jen provoz svozových vozů a možný zápach. Ovšem novela zákona o odpadech a kvalita životního prostředí nás přinutí více se věnovat odpadům, které všichni v nemalé míře produkujeme.

Jak jste již mnozí zaznamenali, od příštího roku dochází k navýšení poplatků za uložení komunálního odpadu na skládkách. Současný poplatek ve výši 500 Kč/tuna, jehož příjemcem je i naše obec, bude postupně navyšován do roku 2029 až na 1850 Kč za tunu odpadu. K této částce je nutno přičíst poplatek provozovateli skládky za uložení a cenu za svoz odpadu z domácností.

Veškeré navýšení poplatků ale nepůjde do obecních rozpočtů (týká se pouze obcí, které mají skládku ve svém katastru), ale bude příjmem státního fondu životního prostředí (SFŽP). Na slevu z poplatku dosáhnou ty obce, které navýší podíl vyříděného odpadu v porovnání s celkovou produkcí komunálního odpadu - bude tedy tlak na navýšení vyříděného odpadu. Navržený podíl (od 40% v příštím roce po až 70% v roce 2027) vyříděných odpadů je tak vysoký, že bude pro obce velký problém dosáhnout stanoveného procenta vyřídění a tím na třídící slevu nedosáhnou.

Výsledkem novely zákona o odpadech bude odklon od tradičního skládkování odpadů a k nárůstu objemu odpadu určeného ke spalování.

Na naši obec to bude mít velký vliv. Zejména snížením návozu směsného komunálního odpadu na skládku v katastru naší obce a v návaznosti i výrazné snížení příjmu do obecního rozpočtu. Dojde k vysokému navýšení výdajů na likvidaci odpadů. Naše obec měla dosud výhodu výrazně nižších nákladů na uložení odpadů než všechny okolní obce, taktéž z důvodu nízké dojezdové vzdálenosti i nižší náklady na odvoz odpadů. To vše se ale s novelou zákona změní, a naopak budou náklady naší obce na likvidaci odpadů růst daleko více než v jiných obcích. Ještě je třeba připomenout, že ne všechny vytríděné odpady je možné dále využít - recyklovat. Do vytríděného odpadu nepatří mastné obaly se zbytky potravin nebo čistících přípravků, obaly od žiravin, barev a jiných nebezpečných látek, podlahové krytiny či novodurové trubky, PVC a pryže, textil, obuv, bazény, kočárky, stavební polystyren a další věci, které jsou materiálově složité a i když jsou z větší části plastové, bylo by náročné je rozmontovat nebo oddělit.

Třídí se především plastové obaly např. fólie, sáčky, plastové tašky, sešlápnuté PET láhve, obaly od pracích, čistících a kosmetických přípravků, kelímky od jogurtů, mléčných výrobků, balící fólie od spotřebního zboží a další výrobky z plastů, které nejsou již vyrobeny z recyklátu. Pěnový polystyren, hlavně větší kusy, je lepší uložit ve sběrném dvoře, rovněž tak nejméně vhodný materiál k recyklaci, kterým jsou výrobky z plastů (truhlíky, kyblíky, květináče). Přestože v naší obci máme speciální kontejnery na plechovky a kovové obaly, nově je možné je třídít také do nádob určených pro plasty.

Třídění s sebou nese další nemalé náklady za svoz a dále recyklační příplatek za vytrídění surovin - plast 1600 Kč za tunu, a papír 800 Kč za tunu. Plast a papír fyzicky na lince třídí zaměstnanci firmy. Na trhu s vytríděnými odpady je o tyto suroviny menší zájem než je jeho produkce, a je tak velmi složité je prodat k dalšímu využití.

Svoz BIO odpadu je zajištěn prostřednictvím přistavených kontejnerů v obci. Tento odpad se odváží na meziskládku v Mrsklesích a poté na kompostárnu do Olomouce. Tím, že skončila kompostárna v Přáslavicích, vzrostly obci náklady na odvoz a likvidaci tohoto odpadu.

To jsou fakta, která se týkají pouze organizace a výdajů za likvidaci komunálního a biologicky rozložitelného odpadu. Dalším problémem je ukázněnost původců odpadu. Ne přímo obce, nýbrž jejích občanů. Stále se potýkáme s problémem ukládání nevhodného odpadu k nádobám na sběrných místech pro tříděný odpad. Každý snad pozná, zda se jedná o plast, papír, atd. a jestli se vejde do příslušné nádoby. Nejhorší je sklo, které když se nevejde do sběrné nádoby, tak se položí na zem do její blízkosti. Nemalým problémem je také ukládání BIO odpadu do přistavených kontejnerů. Jakýkoli obal (pytel, plastové šňůry,...) není biologicky rozložitelným materiálem. Zaměstnanec musí šlapat v často shnilém odpadu, aby vyprostil tento plastový pytel.

Budme všichni ohleduplní a ukládejme odpad do sběrných nádob tak, jak s ním nakládáme ve svých domácnostech. Rovněž je nutné si uvědomit, že za likvidaci odpadu, který člověk produkuje, se budou platit nemalé peníze.

Petr Stratil
starosta

Z HISTORIE NAŠÍ OBCE

JAK ŠEL ČAS A S NÍM I PENÍZE

Peníze, všichni je známe a jistě i pořekadlo „peníze budou, ale my nebudem“. Je to pravda a mohu vás o ní v dnešním článku přesvědčit. Peníze z minulých období se dají objevit téměř všude. Na půdě, v zemi, v muzeích nebo třeba u sběratelů. Peníze mají různou podobu (papírové i kovové) - dnes si budeme psát o těch kovových - mincích. A to z jednoduchého důvodu, mince totiž vydrží více než papír. Nemá smysl zkoumat, kdy lidstvo vynalezlo peníze, jedno je jisté, že jsou tady pěkně dlouho. Odborně řečeno, peníze byly a jsou jakýmsi směnným ekvivalentem, za jehož hodnotu lze pořídit zboží nebo služby. Chtěl bych vám vylíčit a názorně na fotografiích ukázat jaké mince se používaly v minulosti, a protože se věnujeme naší obci, budu vycházet z nálezů v této lokalitě. Začnu samozřejmě od nejstarších mincí a pokusil bych se také podle kvality mincí určit, jak se lidem v dané době žilo. Berte to však, prosím, s rezervou.

Víme sice, že Mrsklesy jsou zmiňovány od roku 1364, ale já se s nálezy nejdále dostal ke konci existence Rakouska-Uherska, monarchie, která definitivně skončila 1. světovou válkou. Tedy roku 1918. Zde vám chci ukázat pěkný 1 Heller (haléř) z roku 1914, kdy zrovna začínala zmiňovaná válka. Mince je stará 106 let, ale stále pěkné kvality. Všimněte si, jak se v monarchii dbalo na detaily a s jakou kvalitou byla tato laciná mince vyrobena. Řekl bych, že daleko překonává naše současné mince. Kvalita materiálu i ražby je velmi povedená, usuzoval bych, že i v této době vše fungovalo podle docela přísných zákonů a regulí, které se musely dodržovat, což platilo i pro naše Mrsklesy, protože dle dochovaných záznamů zde obyvatelé vedli tuhý, ale běžný život.

Po 1. světové válce přichází období první republiky 1918 – 1938, ze kterého je více nálezů mincí a je třeba říci, že jsou zajímavě navrženy. Lze vidět hrdé národní symboly, např. lipové listy, Karlův most, klasy obilí poukazující na správné hospodářství. Nejsou sice již tak detailně propracované, ale musíme si uvědomit, že se jedná o dobu, kdy celým světem cloumala ekonomická krize a zasáhla i naši republiku. Ovšem byli jsme samostatným svobodným státem a toto si uvědomovali i občané naší obce. Podle záznamů zde Češi žili s radostí a oslavami, ve svém novém Československu.

Od začátku 2. světové války, hlavně obsazením Československa 15. března 1939 a zřízením Protektorátu Čechy a Morava, se v Mrsklesích objevují mince dvou měn. Jelikož jsou Mrsklesy v této době hraniční obcí mezi Sudety (Německá říše) a Protektorátem, používala se zde měna německá (říšská marka, pfennig) i měna Čech a Moravy (protektorátní koruna, haléře). A na tomto příkladu lze nejlépe rozlišit kvalitu materiálů, použitých na výrobu mincí. Německé mince mohly být raženy s maximální kvalitou - nižší hodnoty z bronzu, hliníku, vyšší hodnoty ze stříbra (Německo bylo na vrcholu svého rozmachu). Zatímco protektorátní mince byly ošizeny, jak jen to šlo. Byly raženy z technického zinku v továrně na nábytek v Lysé nad Labem. I proto zůstávají německé mince i po letech nádherně zachované, ale mince protektorátní připomínají kvalitou rozpadlý, starý chleba. Na mincích ani nemohl být název republika, nýbrž jen „Böhmen und Mähren“ – „Čechy a Morava“.

Po skončení 2. světové války byla situace podobná, mnoha nezbytných potravin, materiálů a dalších prostředků bylo pomálu a nebo nebyly vůbec, zkrátka byla chudoba a svět se probíral z mrákot. Tomu také nasvědčuje kvalita prvních poválečných mincí, které byly jakoby z bláta. Až doba budování socialismu, tedy od padesátých let, je již materiálně stabilnější a lze vidět, že došlo ke zlepšení. Republika měla kvalitnější materiály a také modernější technologie. Mince jsou v dobré kvalitě. Následně v době Československé socialistické republiky (od roku 1960) dochází k vylepšování, které bohužel někdy končí heraldickým nesmyslem, kdy např. lev v pavěze (husitský štít) má nad hlavou hvězdu místo klasické korunky.

A na závěr článku opět určité zajímavosti. Rok 1989 byl rokem sametové revoluce, která změnila mnohé, včetně mincí. Jsou to již novodobá „kolečka“, která všichni znáte, neboť jsou s občas menšími úpravami platné dodnes. Prakticky všechny naše novodobé mince od roku 1990 obsahují větší množství železa a jsou tedy magneticky přitažlivé. Pouze čas však ukáže jak se na nich podepíše čas, neboť železo koroduje. Staré mince železo neobsahovaly, razily se z různých slitin barevných kovů, ty nejdražší ze stříbra a zlata. Ovšem ani tak se mnohé z nich korozi nevyhnuly. Proto můžete na konci shlédnout tři obrázky jedné mince a toho, jak vypadala těsně po nález, v čistící lázni a po dočištění.

Nakonec musím k fotografiím připomenout, že se v žádném případě nejedná o propagaci fašismu a nacismu, nýbrž jde pouze o historická a sběratelská fakta.

Roman Sedláček

Rakousko-Uhersko

Československá republika 1918-1938

2. světová válka (Německo a Protektorát 1939-1945)

dobu Československé republiky 1948-1960

doba Československé socialistické republiky 1960-1989

všechny naše koruny 1946-1989

proces čištění

MATEŘSKÁ ŠKOLA

„Léto končí, už jsme zase tady,
podzim otevírá školní brány,...“
... i tu naši malou školičku.

Zdravíme Vás všechny po prázdninách, všichni jsme si trochu odpočinuli a už se zase těšíme, co všechno spolu zažijeme. Během letních prázdnin jsme si nechali trochu vylepšit školičku. Nově jsme všechno vymalovali, ve třídě Berušek je připravená nová velká skříň na ukládání hraček a na školní zahradě přibydu pružinová houpadla.

1. září přišlo deset nových malých školáčků. Přivítala je zde nejen spousta pěkných a lákavých hraček, krásná zahrada, ale i divadelní vystoupení, které mohli sledovat všichni společně. Nevěřili byste, že se slzičky proměnily v radostný smích.

Do školních lavic 1. ročníku ZŠ odešlo deset dětí, přejeme jim to nejšťastnější vykročení do další etapy života... Mnoho zdaru, školáci!!

Konec prázdnin byl veselý, protože naše školička fungovala jako náhradní MŠ pro okolní vesnice, zejména pro Práslavice. Děti si tak mohly vyzkoušet jinou mateřskou školu, její hračky, vybavení a také paní učitelky. Jako náhradní mateřské školy se pravidelně střídáme a vzájemně si tak vypomáháme.

Rozloučili jsme se s paní učitelkou, která odešla do zaslouženého důchodu a přivítali jsme novou mladou paní učitelku, která se už velmi těšila na naše děti. Přejeme jí mnoho skvělých nápadů a radosti při práci v naší mateřské škole.

Jiné velké zásadní změny prozatím v naší mateřské školičce neplánujeme. Na děti čekají obvyklé doplňkové činnosti a akce, jako „bruslení za školou“ a různé kroužky jako keramika, angličtina pro nejmenší, logopedický kroužek, plavání a lyžování.

Hned od počátku se těšíme na maňáskové divadélko, kreslení s malířem a za příznivého počasí možná i výlet do ZOO za zvířátky.

Samozřejmě se těšíme na naše „mazáky“ a spoléháme, že nám pomohou rychle začlenit „nováčky“ do kolektivu, abychom si mohli spolu pěkně hrát a učit se novým věcem.

Přejeme všem krásné září, babí léto a celý podzim
všichni z Mateřské školy Mrsklesy

CO SE UDÁLO

ROZLOUČENÍ S PRÁZDNINAMI

Poslední srpnové sobotní odpoledne patří v naší obci především dětem. Po dopoledním dešti pořadatelé netrpělivě očekávali sluníčko a první hosty této akce. V 15 hodin sluníčko již hřálo a návštěvníci začali postupně zaplňovat celý sportovní areál. Děti, především ty nejmenší, zaujal program Mimoňů, obří skluzavka a pěna vytvořená hasiči z Velké Bystřice. Dětská tombola potěšila ty děti, které měly štěstí ve hře, a ty ostatní snad vyhrají příště. Odpoledne bylo zakončeno táborákem a opékáním špekáčků. Večer patřil velkým dětem a všem, kdo mají rádi disko. Déšť se sice vrátil, ale až kolem jedné hodiny ranní, kdy už snad všichni zdárně dorazili domů. Všichni byli šťastni, že předpověď počasí se trochu lišila oproti skutečnosti a pořadatelé tak mohli bohatě pohostit a zabavit všechny přítomné po celé odpoledne a večer. Po půl roce koronavirových zákazů to byla výborná společenská akce.

TERÉNNÍ VRTOVSKÁ JEDENÁCTKA

Čvachtavé stezky Terénní Vrtovske Jedenáctky letos 6. září v neděli přivítaly jednatřicet statečných. Vzhledem k sobotní večerní bouři a rannímu dešťku bylo v ceně startovního obsaženo nejen pozávodní občerstvení a lístky do tomboly, ale také ozdravný bahenní nástřík na nohy. Z očipovaných závodníků první proběhli cílem „z jedenáctky“ Ondřej Horák (40:47) a Kateřina Šišková (54:51), a z kondiční „šestky“ Pavel Šiška (28:33) a Kristýna Koksová (30:13). „Nebyla ani zima ani vedro - takže na běhání paráda. Jenom to trochu klouzalo,“ říká Kristýna. Velké díky patří všem sponzorům, organizátorům, pomocníkům a dalším zúčastněným - závodů zdar!

Za pořadatele, Viktorie Koksová

ZVEME VÁS

DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ

Ve spolupráci s divadelním spolkem Bukovany připravujeme divadelní představení Náš Otec José. Termín bude včas oznámen prostřednictvím plakátků a hlášení místního rozhlasu.

VÁNOČNÍ DÍLNIČKA

Snad se to letos podaří a potkáme se v neděli 29. listopadu 2020 od 14:00 hodin v novém kulturním domě na Vánoční tvořivé dílně. Vyrábět budeme adventní věnec se svíčkami, věneček na dveře, svícen či jinou dekoraci. Výrobky bude možno i zakoupit. Přijďte si vyrobit něco pro potěšení a užít si předvánoční atmosféru. Všichni jsou srdečně zváni. Pro malé děti bude připravena dílnička přizpůsobená jejich věku a dovednostem v rámci akce „Možná přijde i Mikuláš“.

MOŽNÁ PŘIJDE I MIKULÁŠ

Zveme všechny děti v sobotu 5. prosince 2020 v 15:00 hodin do Kulturního domu na tradičně netradiční Mikulášskou nadílku – „Možná přijde i Mikuláš“. Čeká nás společné povídání, tvořivá dílnička a na závěr dorazí delegace z pekla a možná i nebe.

ROZSVÍCENÍ VÁNOČÍHO STROMU

Obecní úřad srdečně zve širokou veřejnost na společné rozsvícení stromu před budovou OÚ a MŠ, které se koná v neděli 29. listopadu 2020 v 17:00 hodin. Toto tradiční setkání první adventní neděle bude doprovázeno milým vystoupením dětí z mateřské školy a koncertem MS BAND Velká Bystřice. Nebude chybět oblíbený punč a pro děti čaj, který se bude nalévat do vámi přinesených hrníčků.

MALÁ KOPANÁ - ROZLOSOVÁNÍ PODZIMNÍHO KOLA

Kolo	Datum	Den	Čas	Soupeři	Stadion	Rozhodčí
1.	29.08.2020	SO	10:30	SK Mrsklesy : SK Holice	Mrsk	Antoníček
2.	06.09.2020	NE	10:30	Meta Pohořany : SK Mrsklesy	Poh	Tomiga
3.	12.09.2020	SO	10:30	SK Mrsklesy : Lazce United	Mrsk	Antoníček
4.	18.09.2020	PÁ	17:45	Pivní balet 99 : SK Mrsklesy	Věro	Himr
5.	26.09.2020	SO	10:30	SK Mrsklesy : Restoma Štěpánov	Mrsk	Antoníček
6.	30.09.2020	ST	19:15	Foxhunters : SK Mrsklesy	Milo1	Dráb
7.	10.10.2020	SO	10:30	SK Mrsklesy : FK Krčmaň	Mrsk	Antoníček
8.	17.10.2020	SO	10:30	SK Mrsklesy : Roko Samotišky	Mrsk	Antoníček
9.	19.10.2020	PO	19:00	Galacticos : SK Mrsklesy	Slav	Tomiga
10.	31.10.2020	SO	10:30	SK Mrsklesy : Bílá puma	Mrsk	Antoníček
11.	06.11.2020	PÁ	18:30	Kamerun : SK Mrsklesy	Gryg	Dráb
12.	14.11.2020	SO	10:30	SK Mrsklesy : Sokol Dubany	Mrsk	Antoníček
13.	22.11.2020	NE	10:45	Dorespo Lošov : SK Mrsklesy	Loš	Hudec

Na Zpravodaji spolupracovali:
Petr Stratil, Marie Liberdová,
Ing. Roman Sedláček, Petra Murlová, BSc. Kristýna Murlová

Vydavatel:
Obec Mrsklesy, Mrsklesy 49, 783 65 p. Hlubočky, IČ 64990940. Evidence MK ČR: E 19329
tel.: 585 351 699, e-mail: ou@mrsklesy.cz, www.mrsklesy.cz

Tiskne:
Obec Mrsklesy v nákladu 250 ks. Datum vydání tohoto čísla: 22. 9. 2020
Příjem článků a příspěvků: zpravodaj.mrsklesy@seznam.cz
Vaše náměty můžete v zalepené obálce označené „Zpravodaj“ vložit i do poštovní schránky
Obecního úřadu.